

Simo Ojanen

KUNINGASMATKA

Simo Ojanen

KUNINGASMATKA

 SAGA
EGMONT

Simo Ojanen

Kuningasmatka

SAGA Egmont

Kuningasmatka

Cover image: Shutterstock

Teos on julkaistu historiallisena dokumenttina, jonka kieli kuvastaa julkaisuaikansa näkemystä.

Copyright © 1991, 2020 Simo Ojanen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726486209

1. e-book edition, 2020

Format: EPUB 2.0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com - a part of Egmont,
www.egmont.com

Haaskat

1

Henna makasi kamarissaan ja tuijotti lionneita, mustuneita kattopahveja ja ajatteli, että tässä huoneessa hänen on suostuttava kuolemaan niin kuin mies viisi vuotta kaksi kuukautta ja neljätoista päivää sitten.

Mutta ei vanhainkotiin. Sitä hän vastusti niin pitkään, kun käsissä oli vähänkään voimaa ja päässä älyä. Ei sinne valkoisiin ällöttäviin huoneisiin, jossa huussiin menostakin tehtiin julkinen ohjelmanumero niin kuin naapurin Maija yksissä hautajaisissa selosti. Kaksikymmentä tutisevaa kuuntelemassa hoitajien tenttiä: Kuinka paljon tuli, minkä väristä, oliko haisevaa ja sattuiko.

Vaivaistalosta oli liian lyhyt matka sairaalaan ja hautuumaalle. Niin kauan kuin hän eli, näki ja kuuli ja tajusi, ei ollut mihinkään pakko lähteä. Hän oli kahdeksankymmentäneljä vuotta ja kuusi kuukautta ja muutama päivä päälle ja hänellä oli vain aikaa.

- Syömään vanhaemäntä! kajahti huoneitten ja seinien läpi miniän raakkuva ääni. Siellä oli joku vieras. Hän sai olla vanhaemäntä vain muutaman kerran vuodessa.

Henna ei pitänyt kiirettä. Kukaan ei voinut hoputtaa häntä enää minnekään. Hän makasi selällään kädet ristissä ja kuunteli talon ääniä, kilinöitä ja kolinoita. Jostakin syystä hänelle tuli taas haikea itkettävä olo. Villeä hän kaipasi ja tulisi kaipaamaan vielä silloinkin, kun ne heittelisivät sannat hänen arkkunsa päälle.

Henna antoi miniän tulla ovelle ja kailottaa. Se raotti sen verran ovea, että näki hänet, oliko elävä vai kuollut ja sillä

samalla hetkellä hän sen päätti. Kun kuuli sen kiivaan hengityksen ja sitten kipakat poistuvat askeleet.

Hän oli hautonut tätä jo kauan ja yhdessä humahduksessa kaikki oli silkosen selvää niin kuin hänen eteensä olisi äkisti avautunut valoon ja vihreään johtava polku, joka aikaisemmin oli ollut piilossa.

Henna nousi ylös ja lattialla kävellessään hänelle tuli voimakas aavistus siitä, ettei hän kuole tämän talon sisällä ollenkaan. Ei hän kuole vaivaistalossa eikä sairaalassa, vaan jossakin ihan muualla kirkkaan taivaan alla.

Henna marssi huoneitten lävitse yhtä ylväästi niin kuin silloin, kun oli ollut vielä emäntänä talossa. Hän meni pirtissä omalle paikalleen, jossa oli lautanen ja miniän puoliksi kuorimia jäähtyneitä perunoita. Hänestä tuntui, että äsken tehty päätös piti hänet melkein puolittain ilmassa. Hän leijui penkin yläpuolella ja oli puoli päätä ylempänä kuin kaikki muut.

Kertoisiko hän sen nyt, kun oltiin päivällispöydässä? Poika ja miniä toisella puolella pöytää ja radiosta ästeeteen uutisia, veroja ja mellakkapoliiseja ja sissejä ja sukupuolitauteja ja galluppeja ja siinä ne vain syödä mössöttivät hänen nostamiaan perunoita hänen entisen talonsa pirtinpöydältä.

Kertoisiko nyt, kun siinä pojan vierellä istua röhötti joku vieraskin mies tukka nuoltuna, partavesille haiseva keikari. Tuuppasi se pöydän yli hänelle sileän valkoisen kätensä ja hymyili maireasti. Nälkä sillä oli, makkara kelpasi ja edami ja suolakala.

Ei. Hän ei vieraan ihmisen kuullen ala hölöttää omiaan. Hän kutsuisi koolle kaikki vaikka sunnuntaiksi. Airin Seppoineen ja niitten Rainerin. Mutta jos Sepolla on viinakuuri, ei niitä silloin tänne saa. Airi ei kehtaa tulla eikä se hänellekään ole mitään hauskaa katsomista. On sitä

touhua nähty tarpeeksi. Voisi soittaa niille illalla, kun puhelut on halvempia. Sanoa vaan, että on tärkeää asiaa.

- Mitäs muori on niin hiljanen tänään? Martti puputti suu täynnä ruokaa. Se otti makkaralautasen ja tyrkytti hänelle paria olematonta siivua, jotka vieras oli jättänyt. - Ota nyt äitee makkaraa!

- Kyä mä saan, Henna sanoi ja näki, että vieraalla killui jotain helyjä korvista. Salkkunsu se oli nostanut pöydän kulmalle, koreat helat hohtivat.

- Onko muori muistanu ottaa päivälääkkeensä? Siiri toi lisää leipää pöytään ja työnsi korin vieraan eteen. - Noilla on vanhoilla niin monenlaiset lääkkeet ja huono muisti.

- On ne... hyvin on lääkkeet, Henna puhui puoliääneen. Olisiko pitänyt kertoa, että siellä samassa roskapussissa ne on kun omenanjätteet ja banaaninkuoret. Siinä sitä olisi ollut miniälle järkytystä loppupäiväksi. Olisi pidellyt sydänalaansa ja mennyt voivottelemaan puhelimeen, kuinka meidän muoria on kuljeteltu Tampereelle asti kalliille yksityislääkärille ja sitten se höperö on heittänyt lääkkeet roskien joukkoon.

- Ottiko hän siitä keltaisesta purkista kanssa?

- Otti hän, Henna hymyili.

- No, nyt muoria jo naurattaa, Martti huomasi. - Päivä on pelastettu.

- Kuinka vanha tämä vanhaemäntä oikein jo on? vieras pyyhki hohtavan valkoisella nenäliinalla suupieliään.

- Se täytti kahdeksankymmentäkolme helmikuussa, Siiri kehtasi esittää. Martin ruokaa jauhavat leuat pysähtyivät.

- Äläs nyt Siiri tollasta puhu, kun se oli kahdeksankymmentäneljä... eiks niin äitee?

- Kahreksankymmentäneljä vuotta ja kuus kuukautta ja kolme päivää!

- Sieltähän se tuli kun apteekin hyllyltä, vieras ihasteli. - Ja hän on niin pirteä ja virkku vielä että. Minä aattelin, että

hän on vasta seitsemänkymmenen. Minulla oli tati seitsemänkymppinen, kuoli justiin viime kuussa. Olin sille arkkua valkkaamassa... ne on jumalattomissa hinnoissa. Siinä sitä Martti olisi markkinarako, mutta siihen bisnekseen on vaikea päästä. Tuolla Punkalaitumella niitä syntyy rohinalla.

Vieras tuijotti koko ajan Henna, kaivoi tikulla hampaitaan ja puhui ja tuijotti niin kuin aikoisi heti pistää verstaan pystyyn ja myydä ensimmäisen hänelle.

- Muori se meillä nää pernatkin aamulla maasta nosti kuokan kanssa, Martin oli pakko ruveta puolustamaan.

- Nostan hattua... teillä taitaa olla talossa oikein teräsmuori. Sitä saa moni nuorempi kadehtia noita hänen elinvoimiaan. On niin punakka väri poskilla että!

Puhu mitä puhut, Henna ei viitsinyt vilkaista enää vieraaseen. Joku kaupungin kelmejä, ihan selvästi. Mutta ei Martti ensimmäiseen sudenkuoppaan langennut. Siitä Henna oli vähän ylpeäkin. Se oli monta ketkua paljastanut.

- Äitee ei ole montaa kertaa elämässään lääkärissä käyny, Martti jatkoi. - Ja sittenkin vasta ihan pakottavasta tarpeesta niinkuu kerran, kun putos navetan vinniltä ja katkas jalkansa.

- Sen näkee... sen näkee... teräsmuori!

- Meillä oli tässä aikasemmin karjaakin, kun isäkin vielä eli. Äitee hoiti melkein yksistään kaksikymmentä lehmää.

- Kaksikymmentäviis oli olympiavuonna! Henna korjasi.

- Ja hänellä on muisti niin terävä että! vieras lohko leivästä paloja ja kaapi lautastaan puhtaaksi ja nauraa kihersi siitä ilosta, että maha oli täynnä.

Tää meidän äitee muistaa menneet, Martti yltyi kehumaan. - Yhtenä päivänä pudotteli kolmekymmentäluvun juttuja niinkun olis justiin sattunu.

- Sehän onkin! Meikäläinen ei tahdo muistaa edes eilistä päivää... saati sitten, vieras nauroi ja juoda kurlutti maitoa

kuin mikäkin vasikka.

- Kun et muista kunnolla tämänpäiväisiäkään, Martti sanoi. - Unohdit ne tilauskirjat.

- Tosi on. Mutta kaihertaakos se vanhaemäntää, kun navetassa on nyt verstaas. Syntyy muovitavaraa, kun ennen tuli maitoa?

- Mun enää väliä o... samantekevää.

- Me tehdään tässä teidän Martin kanssa kovat kaupat. Rekkakuorma muovisäiliöitä lähtee syyskuussa Ruotsiin. Tietääkö vanhaemäntä, missä päin Ruotsi on? Tukholma? Ruotsin kuningas ja kuningatar?

- Antaa mummon olla, sekoo vaan enempi, Siiri tuli rätin kanssa pyyhkimään maitonoroa, joka läikähti äsken Hennan lasista pöydälle. - Se ei ole koskaan ollu Tamperetta kauempana. Koko ikänsä asunu tässä kyläpahasessa ja kulkenu ton navetan ja saunan ja talon väliä.

- Helsinki! Henna henkäisi loukkaantuneena.

- Ihan totta Siiri, Martti ryhtyi puolustamaan häntä. - Kävi äitee Hesassa silloin, kun Armi Kuuselasta tuli missi, vaikka ei muori sen takia sinne menny. Siellä oli vaan samaan aikaan hautajaiset. Äiteen vanhempi sisko kuoli, mutta sattu vaan Armi Kuusela tuleen maailmalta samaan aikaan. Oli kaupunki täynnä ihmisiä. Muistan, kun äiteen ja isän kanssa ihmeteltiin sitä väenpaljoutta.

- Näkikös vanhaemäntä silloin Armi Kuuselan?

- Ei se mitään nähny, Siiri marmatti tietäväisenä. - Siellä oli niin paljon ihmisiä edessä. Tää nähny kun jonkun poliisin korkeintaan.

- Kyä mää näin!

- Mitä? Näkikö se, Siiri rupesi tenttimään Marttia.

- Jos se sitten näki. Me oltiin kaikki mukulatkin siellä, oli Airikin, siskonlikka, vaikka oli jotain kymmenen viistoista ja Harri oli, mua viis vuotta nuorempi. Mää en muista koko reissusta muuta kun sen mahdollottoman väenpaljouden ja

isä-Villen harmituksen, kun koko ajan kulu tavattomasti rahaa limonaatiin.

- Mutta ei toi mitään Armia voinu nähdä. Kun ei ole koskaan mitään puhunu. Turha antaa vieraallekaan sellaista käsitystä. Lehmät se muistaa ja mustikkapaikat ja Kukkarokorvet.

Henna punnersi itsensä ylös ja lähti liikkeelle.

- Voi herranen aika, mää melkein unohdin! Siiri syöksyi tiskipöydälle ja tuli kohta ison kukkakoristeisen posliinikulhon kanssa. Kulhon, joka oli joskus ollut hänen, viisikymmentävuotislahjana maatalous- naisilta saatu. Mäkelän emäntä piti pitkän puheen ja Tiensuun nuoriemäntä antoi kukkia. Viisi punaista ruusua, joista yksi oli valmiiksi poikkinainen.

- Muori, älkää tekään menkö vielä... tulee jälkiruokaa, kiisseliä!

- Jaksa sun kiisseleitäs lipittää, Henna heitti ovelta ja jatkoi samaa kyytiä kamariin. Hän kuuli välikamarissa miniän säkätyksen.

- Se syö joskus niin vähän että hirvittää saako se kaikki vitamiinit ja kalorit. Mutta onhan sillä ne monet lääkkeet ja ne västa maksaa!

Henna veti kamarinsa oven voimalla kiinni ja pisti reikeliin. Hän halusi olla rauhassa. Yksin. Hän istui Harrin joskus valkoiseksi maalaaman pöydän viereen ja katsoi ulos ikkunasta.

2

Silvottu koivu suoraan ikkunan takana. Hän tiesi sen tarkkaan, muisti katsomattakin rungon painaumat ja röpöisyydet, sen oksat ylhäältä alas, vahingossa tai tahallaan katkotut oksat. Jokaisella lapsella ja jollakin naapurin pojallakin oma merkkinsä puussa. Hän osasi näyttää suoralta kädeltä, mitä tuolle tynkäoksalle oli neljäkymmentäviisi vuotta sitten tapahtunut. Villen Martille rakentamaan keinuun oli ängennyt pari muuta naapurin poikaa ja oksa oli rusahtanut poikki. Tuolla ylhäällä Harrin kiukunpäissään katkoma oksa.

Mutta viisi vuotta sitten hänen koivunsa yritettiin tappa. Villen hautajaisista ei ollut kulunut kuukauttaakaan, kun miniä rupesi patistamaan Marttia. Koivu oli ruma. Se oli kauhea rumilus. Kylällä kuulemma ihmeteltiin, että sellaisen rohjon annetaan kasvaa heti ikkunan alla, joka on kukkapenkin paikka. Kaikissa puutarhasuunnitelmissa talon vierusta on rauhoitettu kukille ja pienille pensaille.

Pakko Martin oli, vaikka hän kielsi ja vannotti, että anna olla sen ainakin hänen elinaikansa. Tee sitten mitä hyvänsä hautajaisten jälkeen. Hävitä ja silvo kaikki, mitä miniä vain saa päähänsä.

Pakko Martin oli tarttua moottorisahaan. Hän istui tässä ja näki kun se tuli sahoineen. Se ei kehdannut katsoa ikkunaan, kääntyi selin ja kävi kyyryyn, saha ulvoi. Miniä katsoi suoraan ikkunaan. Että se nautti. Se seiso siinä kuin mikäkin kuningatar. Hän oli voittaja.

Saha möyrysi ja hän kuuli sen äänestä, kuinka terä upposi hänen koivunsa lihaan. Hän sulki silmänsä, mutta

korviaan hän ei voinut sulkea. Se oli hirvittävä maailmanlopun ääni. Niin kuin sahan terä olisi uponnut syvälle hänen sieluunsa ja repinyt ja silponut ja teurastanut. Sitten äkkiä sahan mylvinä lakkasi. Hän näki, kuinka Martti repi sahaa irti puusta. Saha oli hajonnut. Ketju retkotti katkenneena nurmikolla. Hän kuuli sisälle asti miniän säkätyksen. Martin olisi pitänyt mennä lainaamaan naapurista saha ja jatkaa sillä tuhotöitä. Tahallasi sen rikoit, että pääsisit sahaamasta. Iso mies tanssii vielä äitinsä pillin mukaan.

Mutta Martti piti kerrankin oman päänsä, mutta jo seuraavana päivänä miniä itse ajoi traktorin pihamaalle. Se satoi kettingit koivun ympärille. Hän kuuli traktorin äänen ja kilinän sänkyyn eikä osannut epäillä mitään. Vasta sitten, kun se alkoi pörriä traktoria, että korvat menivät lukkoon, hän nousi ja meni katsomaan ikkunaan. Miniä istui traktorin pukilla ja yritti kiskoa koivua juurineen irti. Henna näki, kuinka kettingit upposivat koivun runkoon, mutta puu ei hievahtanutkaan. Miniä ulvotti traktoria niin, että sen täytyi kuulua kilometrien päähän. Hän istui ja pelkäsi koivun puolesta. Hän rukoili ja anoi kaikilta korkeilta voimilta apua. Hän olisi halunnut mennä riippumaan koivuun ja auttaa sitä kestäämään.

Hänen koivunsa kesti. Martin naisen oli irrotettava kettinginsä koivusta, jonka Villen isä oli istuttanut häpäivänään yli sata vuotta sitten.

Kuin hänen kiusakseen Martin Siiri ripusti koivuun pyykkinarujaan ja kerran märän maton ja sai ainakin pari oksaa murtumaan poikki. Jonakin kesänä se teki hänen puustaan vihtoja, vaikka metsään ei ollut kuin parisataa metriä.

Siinä se nyt kuitenkin kasvoi ja vihersi runneltunakin. Hän oli sen traktoriruljanssin jälkeen sopinut Martin kanssa, ettei puuhun kajota hänen elinaikanaan. Sitten kun

hän ummistaisi silmänsä lopullisesti, saivat jälkeenjäävät hänen puolestaan räjäyttää vaikka koko maailman kappaleiksi.

Joskus hän livahti koivun alle, kun muita ei ollut näkösällä. Hän kosketteli sen tummalaikkuista kopertunutta pintaa ja jutteli sille puoliääneen niin kuin jotkut kissalleen. Se nyt kuitenkin oli ainoa elollinen, joka hänet muisti. Se tiesi vielä paremmin Vilhon ja sen vanhemmat, se oli kokenut sodat ja rauhat ja kaikki rettelöt, mitä tässä maassa ja tässä pihapiirissä vuosikymmenien aikana oli ollut.

Henna näki, kun Martti ja ruokapöydässä äsken kiherrellyt mies kävelivät rinnakkain navetalle päin. Ja verstaas se oli eikä mikään navetta. Kuinka monta markkaa se oli tuhlannut remontteihin. Vanhasta navetasta ei ollut jäljellä enää mitään. Koneita vierä vieressä ja mahdoton ällöttävä haju. Navetan vieressä kiilteli toinen matala halli, joka oli olevinaan varasto. Joskus kun hän meni kurkkimaan ovelle, mitä siellä tehtiin, miniä tuli tuulispäänä sisältä ja räpähti hänelle monta päivää. Toisten työpaikoille ei mennä pälistelemään ilman asiaa. Sen jälkeen hän ei ole kymmentä metriä lähemmäksi navettaa rohjennut mennä.

Nyt verstaasta luikahti joku pojanjuippi ulos ja pani tupakan roihumaan. Martti ja vieras mies tulivat ulos jonkin paperin kanssa. Martti kysyi tupakankärhentäjältä jotain. Poika nojasi seinään ja viittasi kädellään sisälle. Martti ja vieras mies menivät papereineen takaisin sisälle. Poika näytti kuin olisi nauranut niitten perään.

Ei se hänen mielestään oikeaa kunnon elämää ollut. Joka ainut päivä hän pelkäsi, että kaikki romahtaa. Tulee konkurssi, jolloin joutuvat vasaran alle hallit ja koneet ja muovit ja teelmät, joista hän ei ymmärtänyt mitään. Häneltä ei kukaan koskaan kysynyt mitään eikä hän mitään olisi tiennytkään. Sen mitä hän tiesi, koski lemmiä ja

vasikoita ja ruuanlaittoja, mutta ei näitä nykyaikaisia mikroja ja Sähköhärveleitä. Hyvä, että ymmärsi laittaa telkkarin päälle ja sulkea. Mutta joskus olisi voitu vaikka vain pilan päiten kysyä häneltäkin. Että mitä se Henna ajatteli tästä suunnitelmasta...

Henna otti piirongin ylimmäisestä laatikosta kirjekuoren ja sieltä sanomalehdestä leikkaamiaan kuvia ja juttuja. Siinä ne olivat. Kuningas Kaarle Kustaa ja kuningatar Silvia. Hän otti leikkeen kouraansa ja luki puoliääneen:

»Kaarle Kustaa syntyi kruununprinssi Carl Gustafin ja kruununprinsessa Sibyllan viidentenä lapsena Haagan linnassa 30. huhtikuuta 1946. Kasteessa hän sai nimet Carl Gustaf Folke Hubertus ja hänestä tehtiin Jämtlannin herttua. Neljä- ja puolivuotiaana hänestä tuli kruununprinssi, koska hänen isänsä oli kuollut lento-onnettomuudessa.»

Henna katsoi kuninkaan kuvaa ja ajatteli, että hänellä oli ollut nuorena samanlaiset silmät ja nenässä oli jotain samaa. Hän sujutti paperit takaisin kuoreen ja sulki laatikkoon.

Se vieras kehtasi epäillä hänen tietojaan Ruotsista ja kuninkaasta ja kuningattaresta. Mutta oli kuin kohtalon ivaa, että hän juuri äsken teki päätöksen.

Vain hän tiesi. Sunnuntaina hän puhuisi jotain, mutta ei kaikkea. Näille hän ei koskaan puhuisi kaikkea. Ei koskaan tässä elämässä.

3

Pimeästä kuin Kukkarokorven tiheimmästä peikkoryteiköstä jylisi ääni:

- Henna! Heeeeeennnaaaaa!

Hän hytisi komerossa äidin koimyrkyttä lemuavien hameitten keskellä; hääpuku, kansallispuku ja sitten se musta röpelöinen, joka sillä oli ollut viimeksi hautajaisissa. Niissä piti hänenkin olla ja palella ja kärsiä, vaikka ei tiennyt ketä haudattiin ja minkä takia hänen oli pakko. Hän vihasi näitä hameita ja hautajaisia ja itkeskeleviä ihmisiä ja erikoisesti äitiä ja isää. Hänen täytyi olla tässä kylässä ja tässä mökissä erehdyksessä. Hän oli varmasti prinsessa. Hänellä oli kuninkaalliset kasvot. Miina-täti oli sanonut niin, kun oli kuivateltu saunan jälkeen porstuassa. Että hän oli täällä, oli suuri vahinko ja vääryys. Hänen kaislaveneensä oli joutunut väärään laituriin.

- Henna saatana! Missä se plikka piilotelee?

Raskaat askeleet jymähtelivät kamariin ja pysähtyivät. Henna puristi vaateripustimesta ja oli hengittämättä. Ennen hän kuolisi kuin paljastaisi itsensä.

- Henna! Ovi lennähti auki ja isä kiskaisi hänet yhdellä otteella kamariin. Hän lyysähti lattiaan ja näki silmissään ruskeat naarmuuntuneet lattialankut. Lattianraossa mönki musta koppakuoriainen.

- Ylös! Liiterille!

Hän oli ulkona. Aurinko ei paistanut hänelle. Vihreä samettinen ruoho ei ollut häntä varten, ei leivosten taivaita kairaava liverrys, ei armelias leppeä tuuli, ei jaloissa kieppuva jättiperhonen.

Isä työntyi liiteriin ja liukeni pimeyteen kuin keräämään lisää vihaa ja vimmaa. Hän tajusi ja tiesi, mistä nyt oli kyse ja näki silmissään sen hetken, kun hän Vikin kanssa eilen liiterin edessä

- Tässä! isä seiso! Jumalan suuruus ovella kirves kädessään. - Juur maanantaina tahkottu kirves ja heti on terä paskana! Vikki sano, että sää! Onko se totta? Mitä? Teit pellistä kruunua kuningattarelle mun kirveellä? Oliko näin?

Kirves viuhui hänen ne ansä edessä, läheltä, vielä lähempää... Olisi ollut parempi, että terä olisi osunut ja halkaissut hänet kahtia. Silloin ihmiset olisivat nähneet omin silmin, millaisia julmureita hänen kasvattivanhempansa olivat.

- Mitä saatanan kruunuja sää mun parhaimmalla kirveellä yritit söhrätä!

- Isä... mä en tienny...

Hän kuuli vieläkin korvissaan, miten kirves luiskahti pellistä suoraan kiveen. Se kirskahti, iski kipinää. Vikki juoksi salamana kantelemaan.

- Hae risu!

Hän juoksi sokkona ulos päivään ja törmäili puihin ja rattaisiin ja lautatapuliin eikä halunnut löytää mitään.

- Pian! pitää päästä pellolle. Tulee ukkoskuuro!

Hän kompastui johonkin risuun, kaatuu, sieppaa sen ja vie, ojentaa silmät ummessa, käy rähmälleen ja odottaa, koska.

- Housut alas!

Hän on vasta riisumassa, kun tulee ensimmäinen isku. Raju. Hän pidättelee itkua, puree huulta, mutta lyönnit kovenevat ja on helpompi päästä itku valloilleen. Yksi kaksi kolme viisi iskua. Pääskyt suhahtelevat läheltä kuin haluaisivat puolustaa häntä, viiltää siivillään raivoavaan isään syviä viiltoja.

Iskekää, nokkikaa sitä! hän rukoili ja toivoi. Hyökätkää joukolla sen kimppuun! Näyttäkää sille, että minä olen suurempaa sukua. Te tiedätte, teidän on pakko tietää... ette te muuten...

Lyönnit taukosivat. Hän tajusi, että se seisoj vielä vieressä. Miksi pääskyt väistyivät talon taa? Palatkaa takaisin! Näyttäkää sille. Halkaiskaa tämä valheellinen maailma siiveniskuillanne. Kutsukaa tänne kaikki muutkin eläimet! Karhut, sudet, Kukkarokorven käärmeet ja peikot ja sisiliskot ja sammakot.

- Mitäs sanotaan?

- Aa... anteeks...

Mun kirveeseeni et enää kajoo!

- En... anteeks anteeks...

- Housut jalkaan ja haravoineen... ukkosenilma tulee!

Isän hahmo paisui ja täytti äkkiä puolenmaailmaa. Se peitti auringon ja valon, tuulet taintuivat. Kaikki linnut olivat vaienneet ja nythän olikin se paljon puhuttu auringonpimennys ja Luuta-Santra juoksemassa pölyävää tietä hame hulmuten:

- Maailmanloppu tulee! Jeesus on nähty Toijalan asemalla! Kaikkien porvareitten synnit syynätään ja päät poikki!

Että Henna juoksi! Hän kuuli joka askelella taivaitten yltyvän kumun, näki mustanpuhuvien pilvien repeävän halki kuin temppelin esirippu ja sieltä tuli Jeesus Mäkelän isännän valkoisella tammalla palavasilmäisenä kuin isä ja levitti hulmuavat kätensä, joista suihkusi tulta ja kipinöitä.

- Sinä syntinen ihmisen penikka! Ikuiseen tuleen aamen!

- Mää en ole..., Henna yritti soperrella. - Se kirves lipsahti vahinkossa ja sen maljakon purotti Vikki... anteeks kauheesti... Armahda Herra Jeesus! Mää teen parannuksen! Älkää antako korppikotkien nokkia isää! Mää en tarkottanu... ne nokkii isältä silmät ja mä en halua! Nyt

ne rynkää tänne mustanaan! Jeesus auta! Mää haluan nähdä! Aja ne pois! Ne tulee vaan!

Henna humahti alas ja putosi raakkuvat kynsivät linnut ruumiissaan pimeässä ja liukui, kunnes äkkiä tuli pysähdys ja joku alkoi tuuppia ja potkia kovaa.

- Mummo! Herätkää hyvänen aika!

- Jeesus... isä lyö!

- Mummo. Mää tässä... Siiri... Martin rouva. Näitte vaan pahaa unta. Herätkää.

Henna avasi silmänsä ja näki edessään miniän kiiluvat silmät ja valkoiset kädet, jotka kapaloivat huopaa hänen ympärilleen niin, että oli vaikea hengittää.

- Älä tapa nainen!

- Mummo. Kuinka te kehtaatte. Jos joku vieras kuulisi, niin aattelis vaikka mitä. Minä vaan kiristän... ette pääse putoamaan. Huusitte äsken niin, että koko talo kaiku.

- Huusin vai..?

- Ei sais lukee liikaa Raamattua, sekootte vaan suotta.

- Onko yö vai päivä?

- Mummo. Kello on kolme.

Henna yritti kääntyä ja nähdä ikkunan, mutta se oli sitonut hänet sänkyyn kiinni.

- Yö vai..? oli pakko kysyä.

- Mummo ei saisi rasittaa itseään. Yö nyt on ja nyt te nukutte. Mää en jaksa enää kauan teidän kanssanne... tää menee jo ihan hullumaiseksi. Kirkolle tulee uusi vanhustentalo ens kuussa ja siinä on vapaita yksiöitä. Siellä käy säännöllisesti lääkärit ja papit.

- Ja on hautumaa lähellä.

- Ihan totta. Voitte käydä papan haudalla vaikka joka päivä ja hoitaa sitä, ettei meidän tartte täältä asti käydä. Siellä voitte vartoilla kaikessa rauhassa... viettää ansaittuja eläkepäiviä... tarkoitin.